Vårdhygien Skåne

Godkänt datum 2025-12-11
Godkänd av Medicinskt sakkunnig
Version 3.0

Multiresistenta Pseudomonas aeruginosa – riktlinjer för kommunal vård och omsorg

Multiresistenta *Pseudomonas aeruginosa* tillhör inte den normala bakteriefloran, men kan kolonisera luftvägar, sår och katetrar samt orsaka infektion främst hos patienter med nedsatt immunförsvar. *Pseudomonas aeruginosa* har utvecklat resistens mot flertalet antibiotika.

Alla patienter har enligt Hälso- och sjukvårdslagen rätt till samma medicinska omhändertagande, bemötande och omvårdnad. Medicinsk utredning och behandling får inte hindras eller fördröjas på grund av misstänkt eller konstaterad diagnos.

Vid frågor kontakta Vårdhygien dagtid, helgfri vardag.
Medicinskt ansvarig sjuksköterska informeras enligt lokal rutin vid nya fall.

Smittväg

Kontaktsmitta där smittöverföringen främst sker via händer, föremål och ytor.

Riskfaktorer för smittspridning:

- tracheostomi och produktiv hosta
- stomier, dränage och PD-kateter
- CVK, CDK, midline och PICC-line
- KAD och RIK
- kroniska sår
- nedsatt kognitiv förmåga
- bristande följsamhet till handhygien

Original lagras elektroniskt. Användaren ansvarar för att gällande version används.

Gör regelbundna bedömningar av patientens riskfaktorer och anpassa de vårdhygieniska åtgärderna därefter. Rådgör gärna med Vårdhygien.

Vårdrutiner - Särskilda boendeformer och korttidsplats	
Tillämpa alltid Vårdhygiens Grundläggande vårdhygieniska rutiner inom kommunal vård och omsorg samt Basal hygien i vård och omsorg enligt Socialstyrelsens föreskrift SOSFS 2015:10. Dessutom gäller nedanstående vårdrutiner:	
Vårdplacering	Egen lägenhet/rum med eget hygienutrymme. Omvårdnad och behandling sker alltid i patientens lägenhet/rum.
Patient	**Gemensamma utrymmen/träningslokal** Kan vistas utanför lägenhet/rum och delta i gemensamma aktiviteter/måltider under förutsättning att: • patienten kan upprätthålla god handhygien, alternativt få stöd med detta • eventuella sår är väl täckta • inkontinensskydd, stomi eller KAD fungerar väl så att läckage förhindras. **Vid förekomst av riskfaktorer såsom sår eller läckage av kroppsvätskor** • byte till rena kläder dagligen samt vid behov.
Material/Utrustning	**Medicintekniska flergpngsprodukter** • Flergångsprodukter som till exempel instrument, tvättskål och urinflaska etc. ska genomgå värmedesinfektion för att kunna användas till flera patienter. Om möjligheten saknas, rekommenderas engångsmaterial alternativt patientbundet material. • För produkt som inte tål värmedesinfektion tex blodtrycksmanschett sker desinfektion med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt (tensid). **Hjälpmedel** • bör vara patientbundet. • torka dagligen av tagytor på patientbundet hjälpmedel med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt (tensid). • torka av hjälpmedel som används till mer än en patient t.ex. mobil lyft och duschstol med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt (tensid) mellan varje patient. • textilier tvättas i 60°C mellan varje patient. • ska vid transport och återlämning vara synligt rent samt desinfekteras med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt (tensid).

	Träningsutrustning • desinfektera redskap, brits mm med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt (tensid) efter användning.
Daglig städning lägenhet/rum	• torka av patientnära ytor och tagytor med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt (tensid). För ytor som inte tål desinfektionsmedel används rengöringsmedel och vatten. • städa golv med rengöringsmedel och vatten enligt enhetens ordinarie städfrekvens eller oftare vid behov. Vid behov av dammsugare används en patientbunden sådan. **Vid förekomst av riskfaktorer** • I enskilda fall kan städrutinerna behöva justeras. Rådgör gärna med Vårdhygien.
Slutlig smittstädning lägenhet/rum då patient byter rum, flyttar eller avlider	Ska föregås av en daglig städning. Slutlig smittstädning sker med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt (tensid) på: • patientnära ytor inklusive tagytor och hygienutrymme • säng • behållare för tvål, handdesinfektion och torkpapper • madrasskydd, alternativt tvättas det i 60°C, eller i högre temperatur (se tillverkarens anvisning). • hjälpmedel (hjälpmedel av textil tvättas i 60°). Madrassen bör inspekteras under madrasskyddet. Om madrassen inte är hel eller har fläckar utgör den en risk för smittspridning och bör då kasseras tillsammans med madrasskyddet. Täcke och kuddar tvättas i minst 60°C. Städa golv med ytdesinfektionsmedel tex Virkon 1%. Kassera engångsmaterial som förvarats i patientens rum och hygienutrymme. Kassera även toalettborsten och toalettpappersrulle som använts. Förpackningar med handskar, förkläden och annan skyddsutrustning kasseras om det finns risk att det kan ha förorenats.
Tvätt	Tvätta textilier separat från andra patienters tvätt i 60°C eller i så hög temperatur som materialet tål.
Besökare	Uppmana besökare att desinfektera händerna före och efter besöket.
Överföring till annan vårdform	Informera mottagande enhet att patienten bär på Pseudomonas aeruginosa, samt om riskfaktorer för spridning förekommer eller inte. Bärarskap och eventuella riskfaktorer ska framgå i samband med vårdplanering.

Vårdrutiner-Ordinärt boende	
Tillämpa alltid Vårdhygiens Grundläggande vårdhygieniska rutiner inom kommunal vård och omsorg samt Basal hygien i vård och omsorg enligt Socialstyrelsens föreskrift SOSFS 2015:10. Dessutom gäller nedanstående vårdrutiner:	
Patient	**Vid deltagande i gruppaktivitet inom vård och omsorg rekommenderas att:** • patienten kan upprätthålla god handhygien, alternativt få stöd med detta • eventuella sår är väl täckta • inkontinensskydd, stomi eller KAD fungerar väl så att läckage förhindras.
Material/Utrustning	**Medicintekniska flergångsprodukter** • Flergångsprodukter som t.ex. instrument, etc. ska genomgå värmedesinfektion för att kunna användas till andra patienter. Om möjligheten saknas, rekommenderas engångsmaterial alternativt patientbundet material. • För produkt som inte tål värmedesinfektion tex blodtrycksmanschett sker desinfektion med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt (tensid). **Hjälpmedel** • torka av hjälpmedel som används till mer än en patient t. ex. mobil lyft med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt (tensid) mellan varje patient. • textilier tvättas i 60°C mellan varje patient. • ska vid transport och återlämning vara synligt rent samt desinfekteras med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt (tensid). **Träningsutrustning** • desinfektera redskap med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt (tensid) efter användning.
Överföring till annan vårdform	Informera mottagande enhet att patienten bär på Multiresistenta Pseudomonas aeruginosa, samt om riskfaktorer för spridning förekommer eller inte. Bärarskap och eventuella riskfaktorer ska framgå i samband med vårdplanering.

Fakta

Med multiresistent Pseudomonas aeruginosa avses resistens mot samtliga betalaktamantibiotika som penicilliner (ex. piperacillin/tazobactam), cefalosporiner (ex. cefotaxim) samt karbapenemer (ex. imipenem och meropenem). Mycket få

kvarvarande antibiotika finns att behandla med. Pseudomonas aeruginosa orsakar infektioner framför allt hos personer med nedsatt immunförsvar eller andra bakomliggande sjukdomar. De vanligaste infektionerna är urinvägsinfektioner, hörselgångsinfektioner, lunginflammationer hos lungsjuka och sepsis. Bakterierna tillhör vanligtvis inte den normala bakteriefloran men kan kolonisera lungor, sår och katetrar. I vården kan smittspridning ske med kontaktsmitta via händer och föremål som kontaminerats. Pseudomonas kan överleva länge i fuktig miljö, såsom handfat och duschar. Bärarskapets varaktighet går för närvarande inte att fastställa. Multiresistent Pseudomonas aeruginosa är inte anmälningspliktig enligt smittskyddslagen.